

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL 2019 M. VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ VEIKLOS IR STRATEGIJŲ
ĮGYVENDINIMO ATASKAITŲ

2020-10-21 Nr. NV-2874

Vilnius

Teikėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija (rengė VŠĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“).

Tikslas: pateikti Vyriausybei valstybės valdomų įmonių (VVI) veiklos ir VVI strategijų įgyvendinimo ataskaitas už 2019 metus.

Esmė:

- valstybė 2019 m. valdė 50 įmonių, (2018 m. – 61). VVI veikloje valstybei atstovavo 13 institucijų, iš kurių 6 valdė po vieną įmonę;
- 2019 m. pabaigoje VVI dirbo 32 389 darbuotojai – 980 darbuotojais mažiau nei 2018 m. Daugiau nei pusė (56 proc.) darbuotojų dirbo susisiekimo sektoriuje;
- VVI 2019 m. valdė 10,5 mlrd. eurų vertės turtą (2018 m. - 9,6 eurų vertės turtą), iš kurio energetikos sektoriaus valdomas turtas sudarė 5,2 mlrd. eurų;
- VVI nuosavo kapitalo grąža padidėjo iki 4,2 proc., kai 2018 m. ji buvo 2,0 proc., tačiau:
 - 2019 metais įmonių, kurioms buvo nustatyta Vyriausybės siektina nuosavo kapitalo grąža, vidutinė svertinė nuosavo kapitalo grąža siekė 5,4 proc. – 0,4 proc. mažiau, nei nustatytas Vyriausybės reikalavimas;
 - ataskaitiniu laikotarpiu Vyriausybės nustatytą siektiną nuosavo kapitalo grąžos rodiklį pasiekė 18 iš 36 VVI.
- 2019 metais VVI indėlis į valstybės biudžetą iš viso sudarė 149,0 mln. eurų ir buvo 11,5 proc. mažesnis, nei 2018 metais. Daugiausia įtakos šiam kritimui turėjo pelno įmokų sumažėjimas iš VI Valstybinių miškų urėdija ir pritarimas siūlymui dėl VI Lietuvos oro uostai pelno įmokos neskyrimo.
- Vidutinis VVI vadovų darbo užmokestis per 2019 metus padidėjo 7,1 proc. ir siekė 5 472 eurus. Žemiausias VVI vadovų darbo užmokestis siekė 2 049 eurus, didžiausias – 12 696 eurus per mėnesį. VVI vadovų metinis atlygis vidutiniškai sudaro apie 40-60 proc. rinkos vidurkio. Vidutiniškai VVI vadovų kintamoji atlyginimo dalis siekia apie 30-35 proc. viso atlyginimo, kai tuo tarpu rinkos įmonių apie 15-20 proc.;
- VVI valdybų nariams taikomos įvairios atlygio sistemos: mokama už darbui skirtas valandas, mokama už dalyvautus posėdžius, mokamas fiksuotas metinis atlygis arba taikoma

mišri atlygio sistema. Anot VŠĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“, Vakarų Europoje dažniausia taikoma fiksuoto atlygio sistema:

- 2019 metais specialiuosius įpareigojimus vykdė 23 iš 50 VVI;
- VVI vykdomų specialiųjų įpareigojimų sąnaudos, įtrauktos į pelno (nuostolių) ataskaitas, 2019 metais sudarė 8,7 proc. visų VVI sąnaudų, turtas – 32,2 proc. viso VVI disponuojamo turto;
- atliktas 46 VVI strategijų įgyvendinimo ataskaitų vertinimas. Viso 74 proc. visų ataskaitas pateikusių įmonių kėlė sau tikslą pasiekti tam tikrus nuosavo kapitalo grąžos ar gryno pelno maržos rodiklius (t. y. 34 įmonės), tačiau net trečdalis jų siektiniais pelningumo rodikliais nurodė ženkliai mažesnes vertes, nei Vyriausybės nustatytosios. 8 VVI buvo nusimačiusios kiek kitokius pelningumo rodiklius (pvz., EBITDA maržos ir pan.), tačiau 4 įmonės nenurodė absoliučiai jokio siektino pelningumo rodiklio. 13 įmonių pelningumo rodikliams pritrūko ambicingumo, t. y. pasiektos vertės buvo mažiausiai 1,5 karto didesnės.

Derinimas: Vyriausybės pasitarimo protokolinio sprendimo projektą be pastabų derino Energetikos, Kultūros, Sveikatos apsaugos, Vidaus reikalų, Teisingumo, Žemės ūkio ministerijos, Kalėjų departamentas, VĮ Turto bankas. Į Susisiekimo ministerijos pastabą dėl atitinkamo pavedimo termino prailginimo neatsižvelgta.

Dalykinio vertimo išvada: siūlome klausimą teikti Vyriausybės pasitarimui.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lrv.lt